

PRAVIEŠA DĀVANA

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1.Moz.20:7; 2.Moz.15:20; 5.Moz.18:15; Mat.11:11; Jāņa 6:14; Ebr.11:24–26.

ATMIŅAS PANTS:

„Un tas Kungs sacīja: „Klausiet tagad manus vārdus! Ja jūsu vidū ir pravietis, tad Es, tas Kungs, viņam atklājos vai nu parādībās, vai Es ar viņu runāju sapņos.” (4.Moz.12:6)

Vēstures gaitā, pat mūsdienās, varam atrast piemērus par cilvēkiem, kuri pareģo nākotni. Vairumā gadījumu viņu pareģotās lietas nepiepildās, tomēr tad, kad šie pareģojumi piepildās, jāņem vērā vairāku faktoru varbūtība. Vai tā varētu būt vienkārša veiksmē? Varbūt Kungs tajā nepiedalījās? Jeb, iespējams, lai maldinātu pēc iespējas vairāk cilvēku, uzdarbojās dvēseļu ienaidnieks?

Protams, Sātans cilvēku maldināšanai izmanto viltus pravietojumus un praviešus. Bet mēs varam rast mierinājumu, apzinoties, ka Dievam ir Viņa patiesie pravieši, kas dara zināmu Viņa gribu. Svētajos Rakstos aprakstītie cilvēki, kuriem Dievs dāvāja pravietojuma dāvanu, bija ļaudis, kas gāja kopā ar Dievu. Viņi nebija bezgrēcīgi, bet viņi tiecās dzīvot saskaņā ar Dieva atklāto gribu. Viņiem ar Dievu bija personīgas attiecības, un, šajā kontekstā Kungs spēja viņus pielietot īpašā veidā.

Šajā nedēļā aplūkosim veidus, kā Viņš tos izmantoja.

NEDĒĻA ĪSUMĀ:

Vai Vecajā Derībā minētie pravieši bija svētie jeb vienkārši, parasti cilvēki? Kāda loma Izraēlā bija pravietēm – sievietēm? Kāda atšķirība starp Jaunās Derības laika apustuļiem un praviešiem?

(Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 10.janvārī.)

PATRIARHS UN PRAVIETIS

Vārds „pravietis” (ebreju val. – „nabi”) Bibēlē pirmo reizi pieminēts 1.Mozus 20:7. Kādā kontekstā šis vārds tika lietots? Ko no šīs rakstu vietas varam uzzināt par to, kas bija pravietis, un kādas bija viņa vai viņas funkcijas? _____

Torā (pirmajās piecās Bībeles grāmatās) vārds „pravietis” raksturo dievišķās atklāsmes saņēmēju. Šķiet, ka vārdu „pareģis” (ebreju val. – „ro’eh”) sāka lietot soģu laikā (1.Sam.9:9,11,18,19), tomēr vēlāk autori atgriezās pie iepriekšējā apzīmējuma.

Pravieši bija ne tikai Dieva runas vīri, bet laiku pa laikam kalpoja arī kā starpnieki starp Dievu un cilvēkiem. 1.Mozus 20.nodaļā aprakstīts, ka Ābrams bija starpnieks starp Dievu un Abimelechu – viņam bija jālūdz Dievs Abimelecha labā.

Ābrams ir viena no galvenajām Vecās Derības personām. Trīs reizes viņš Svētajos Rakstos nosaukts par Dieva draugu (2.Laiku 20:7; Jes.41:8; Jēkaba 2:23). Kad Ābrams bija 99 gadus vecs, Dievs viņam sacīja: „Es tevi darišu ļoti auglīgu, un daudzām tautām un ķēniņiem būs nākt no tavām miesām” (1.Moz.17:6). Tas bija apsolījums, kas, runājot cilvēcīgi, bija neiespējams. Tā kā Ābrams, neskatoties uz savām cilvēcīgajām šaubām, ticēja Dievam, viņš kļuva „par tēvu visiem tiem, kas tic” (Rom.4:11).

Nemot vērā, ka, atsaucoties uz Dieva pavēli, Ābrams bija gatavs upurēt savu dēlu (1.Moz.22), šķiet neticami, ka, attiecībā uz Sāru, Ābrams Abimelecham meloja (1.Moz.20:2). Tomēr šī situācija tiešām bija patiesa. „Cik ūdens atspoguļo cilvēka īsto seju, tik viena sirds atspoguļo otru” (Sal.pam.27:19). Tas, ka ik pa laikam parādās ticīgā vecā daba, Dieva bērnu atkrišana, kā arī mūsu pašu skumjā nomaldīšanās no taisnā ceļa, tie ir pietiekami iemesli, lai izskaidrotu „visu ticīgo tēva” nožēlojamo uzvedību. Ābrams bija tikai cilvēks: viņam bija gan lielas ticības, gan dziļas krišanas brīži. Kurš no mums gan nevarētu to saprast?

Kādu iedrošinājumu jūs varētu rast apziņā, ka, neskatoties uz Ābrama kļūdām un ticības trūkumu, Dievs tomēr izvēlējās viņu izmantot? Kā jūs varētu iemācīties neļaut savām krišanām kārdināt uz atteikšanos turpināt ticības cīņu? _____

PIRMAIS NOSAUKTAIS IZRAĒLA TAUTAS PRAVIETIS

Pirmais cilvēks no Izraēla tautas, kuru nosauca par pravieti, bija Mozus. Par viņa nāvi ziņots: „Izraēlā necēlās neviens cits tāds pravietis kā Mozus, ko tas Kungs būtu atzinis vaigu vaigā” (5.Moz.34:10). Ābrams bija Izraēla tautas tēvs, bet Mozus bija pirmais pravietis šīs tautas vēsturē – piemērs visiem pēc viņa sekojošajiem praviešiem.

Ko sekojošās rakstu vietas liecina par Mozus personību un raksturu? 2.Moz.4:10; 32:11–13,32; 4.Moz.12:3; 20:10–12; Ebr.11:24–26. Kā tas jums palīdz izprast viņa atbilstību pravieša lomai? _____

Pateicoties audzināšanai Ēģiptē, stiprajai ticībai Dievam un viņa personīgajai pieredzei ar Visvareno pie degošā krūma (2.Moz.3), Mozus bija pienācīgi sagatavots, lai spētu vadīt Izraēla tautu. No Svētajiem Rakstiem zināms, ka, Izraēla tautas ticības trūkuma dēļ, Mozus nepārtraukti kalpoja kā starpnieks starp Dievu un tautu (2.Moz.42:11–13; 4.Moz.14:13–19; 16:46–50), tajā pašā laikā brīdinot izraēliešus būt uzticīgiem.

Pēc notikuma ar zelta teļu pie Sinaja kalna (2.Moz.32) Mozus kopā ar Dievu kalnā pavadīja 40 dienas. Atgriežoties no kalna, viņa seja staroja (2.Moz.34:28–35). Mozus starojošā seja bija tikai neliels dievišķās svētlaimes atspoguļojums (2.Kor.3:7). Ņemot vērā, ka Mozus piedzīvoja godu redzēt Radītāja spožumu, nav brīnums, ka, pēc šādas pieredzes, viņa seja mirdzēja, bet tas nebija vienīgais šī starojuma iemesls. Zelta teļa sacelšanās bija vērsta ne tikai pret Dievu, bet arī pret Mozu. Acīmredzami pierādījumi par viņa sadraudzību ar Dievu kalpoja kā veids Mozus atjaunošanai viņa patiesā vadītāja vietā. Kad cilvēki saprata, kur viņš bijis, tika atjaunota iepriekš apšaubītā vadītāja un starpnieka loma.

Jebkurš Dieva Gara pildīts cilvēks kaut kādā veidā atspoguļos Dieva brīnumaino raksturu. Tie, kas dzīvo tuvu Dievam, pat neapzinoties spēs ietekmēt citu dzīves.

Vai jūs pazīstiet kādu, kuram, jūsu prāt, ir tuvas attiecības ar Kungu? Kā šī tuvība izpaužas viņu dzīvē? Kādas rakstura īpašības atklājas? Kā jūs varētu iemācīties tuvoties tam Kungam? Kādas lietas jūsu dzīvē kavē no šīs tuvākās saskarsmes? _____

PRAVIEŠI IZRAĒLĀ

Pirms savas nāves Mozus izraēliešiem sacīja: „Pravieti, kāds es esmu, tas Kungs tavš Dievs, tev cels no tava vidus, no taviem brāļiem, klausiet viņu!” (5.Moz.18:15). Saturs norāda, ka laikā pēc Mozus nāves šim pravietojumam bija tūlītējs pielietojums Izraēla tautas pravietiskajā vadībā (5.Moz.18; 34:9,10; Hoz.12:10). Sākot no Jozua līdz Malachijam, pravieši bija daļējs Mozus izteiktā pravietojuma piepildījums, tomēr tikai Kristus spēja pilnībā piepildīt visus nosacījumus (skat. Jāņa 1:21; 6:14, 7:40). Viņš nāca kā otrais Mozus, nevis lai atsvabinātu Savus ļaudis no šīs zemes valdnieku varas, bet lai atbrīvotu no grēka varas.

Vecās Derības praviešu raksti ir labi pazīstami, turklāt Izraēla tautas vēsturē atrodami daudz citu praviešu. Samuēls dzīvoja soģu laikmetā (1.Sam.3:20). Viņa darbu turpināja Nātans un Gads (2.Sam.12:1; 24:13). Pēc valsts sadalīšanas 931.g.p.m.ē. Dieva ļaudīm turpināja kalpot pravieši Ahija (1.Ķēn.11:29), Elija (1.Ķēn.18:1) un Elīsa (2.Ķēn.2:9–14).

Pravieši bija dažāda kaluma cilvēki: Jeremija un Ecechiēls – priesteri; Jesaja un Cefanja – augstdzimušie; Daniels – Babilonas premjerministrs; Samuēls – tiesnesis; Elīsa bija zemnieks un Amoss – gans. Lai kāda būtu viņu pagātne, viņi visi kalpoja kā Dieva vēstneši, ar kuru palīdzību Dievs mēģināja atturēt Izraēlu no krišanas un pakļaušanās grēkam. Daži pravieši sarakstīja grāmatas (1.Laiku 29:29; 2.Laiku 9:29), citi to nedarīja (1.Ķēn.17:1; 2.Ķēn.2:15); daži bija ķēniņu padomnieki (Jer.38:14), citi sludināja visai tautai (Ecēch.3:17). Pēc četru gadsimtu pravietiskas klusēšanas Jānis Kristītājs kļuva par pēdējo Vecās Derības laika posma pravieti (Mat.3:1). Lasot Svētos Rakstus, viscaur redzams, kā Kungs Savus ļaudis uzrunā caur Saviem kalpiem, praviešiem. Pati Bībele ir šo praviešu darbs, sniedzot citiem vēsti, ko viņiem dāvājis Dievs. Lai cik atšķirīgi būtu viņu izcelsme, pagātne, izglītība, temperaments; lai cik lielas būtu viņu raksturu nepilnības (izņemot, protams, Jēzu), tas Kungs izmantoja šos cilvēkus, miesu un asinis, tādus pašus kā mēs, lai pasludinātu Savas vēstis, vēstis, kas joprojām tiek sludinātas gandrīz visās pasaules valstīs, un kas turpinās izskanēt līdz pat laika galam.

Kurš pravietis jūs visvairāk uzrunā? Kura pravieša teiktais jums šķiet visskaidrākais un saprotamākais? Kādēļ? Ko esiet aizguvuši no šī pravieša dzīves un sludinātās vēsts? Kā to, ko esiet no viņiem iemācījušies, pielietojat savas dzīves uzlabošanai?

PRAVIETES IZRAĒLĀ

Svētajos Rakstos minētas vairākas pravietes. Kas viņas bija un kā sekojošās rakstu vietas palīdz izprast viņu lomu Izraēla tautas vēsturē? 2.Moz.15:20,21; Soģu 4:4-10; 2.Ķēn.22:11-20.

Mozus māsa Mirjama tiek dēvēta par pravieti. Bībelē rakstīts, ka viņa vadīja sievietes, dziedot Mozus Dziesmu (skat.2.Moz.15:1,21). Mozus bija izredzētais Izraēla tautas vadonis, bet viņa saskarsme galvenokārt norisinājās ar vīriešiem, kuri tika uzskatīti par ģimeņu galvām. Ļoti iespējams, ka Mirjamas darbu sastādīja sadarbība ar Izraēlas sievietēm. Viņa bija vairākus gadus vecāka par Mozu (2.Moz.2:1-8) un apprecējās ar Huru, kurš kopā ar Āronu palīdzēja Mozum cīņā ar amalekiešiem („Antiquities III”, 98.lpp.).

Fakts, ka pēc nelāgā starpgadījuma ar viņas brāli Mozu un brāļa sievu (4.Moz.12:1-15) visai Izraēla tautai bija jānogaida septiņas dienas līdz Dievs Mirjamu dziedināja no spītālības, liecina, ka viņa Izraēlā bija ļoti svarīga persona.

Debora (Soģu 5) – ļoti neparasta persona. Vīriešu pārvaldītā sabiedrībā viņa kļuva par politisku un garīgu vadītāju – tas bija gods, ko tolaik izpelnījās tikai dažas sievietes. Ņemot vērā, ka viņai piemita dziļš garīgums, visu slavu par uzvaru pār kanaaniešiem viņa lika veltīt Dievam (3-5., 13.p.), atteikdamās pieņemt jebkādu novērtējumu savā labā.

Viņa tika dēvēta par „māti Izraēlā” (7.p.) un tautu pārraudzīja ar mātes rūpēm, sniedzot padomus, palīdzību un ieviešot taisnīgumu.

Izlasiet Soģu 4:1-8. Ko šī rakstu vieta atklāj par cieņu pret šo sievieti Izraēlā?

Vēl viena Izraēla praviete bija Hulda (2.Ķēn.22:14-20; 2.Laika 34:20-28). Kad ķēniņš Josijs viņai uzdeva jautājumu par Dieva gribu, viņa Jeruzalemei un tās iedzīvotājiem pravietoja tiesu un iznīcību, bet ne Josijas valdīšanas laikā; viņam šo ļaunumu nebija lemts redzēt, jo ķēniņš bija pazemojies Dieva priekšā. Interesanti – lai gan Huldas dzīves laikā dzīvoja gan Jeremija, gan Cefanja, praviete ar viņiem nekontaktējās un nekonsultējās.

PRAVIEŠI JAUNAJĀ DERĪBĀ

Vecās Derības pravietiskais periods noslēdzās aptuveni četrsimt gadu pirms Kristus dzimšanas. Laika posmā starp šī perioda beigām un Kristus dzimšanu tika sarakstītas vairākas ebreju grāmatas, bet neviena no tām netika atzīta kā inspirēta.

Kristus dzīve ievadīja jaunu ēru, kurā Dievs atsevišķus cilvēkus aicināja kalpot kā Viņa runasvīrus. Kas bija daži no Jaunās Derības praviešiem? Ar ko viņi atšķīrās no apustuļiem? Lūkas 1:67; Jāņa 1:6,7; Ap.d.11:27,28; 13:1; Atkl.1:1–3.

Jaunajā Derībā grieķu vārds „apostle” lietots, lai apzīmētu vēstniekus, aģentus jeb delegātus. Piemēram, šo vārdu pielietoja, runājot par jūdu sūtītajiem vēstniekiem Romā („Antiquities, xvii”, 11.lpp.).

Jaunajā Derībā vārds „apustulis” ietver misijas un pārstāvniecības funkcijas. Šis termins lietots attiecībā uz Jēzus mācekļiem, kurus Viņš ordinēja un nosūtīja evaņģēlizācijas misijā (Mat.10:2–6). Apustuļi bija cilvēki, kuriem augšāmcēlušais Kungs piešķīris īpašu autoritāti, acu liecinieki Viņa nāvei un augšāmcelšanai, priekšrocība, kas nebija pieejama viņu priekšgājējiem praviešiem. Daži apustuļi, piemēram, Jānis un Pāvils, bija arī pravieši, bet ne visi apustuļi. Pēc Efeziešiem 2:20 apustuļi sadarbībā ar praviešiem veidoja pamatu izpratnei par to, ko Dievs caur Kristu paveicis cilvēces labā.

Izlasiet Mateja 11:11. Kādēļ Jānis Kristītājs ir lielāks nekā visi pārējie Vecās Derības pravieši? Ko Jēzus domāja, sakot: „Mazākais debesu valstībā ir lielāks par viņu”?

Jānis Kristītājs – lielākais tajā ziņā, ka viņam bija iespēja pasludināt Kristus atnākšanu, ko visi pārējie pravieši sludinājuši (skat. Lūkas 24:27; Jāņa 5:39,46). Tāpat kā Ābrams, visi Vecās Derības pravieši gaidīja Mesijas atnākšanu (1.Pēt.1:10,11), bet Jānim bija tā priekšrocība Viņu satikt. Līdz ar to, zināmā mērā, Vecās Derības pravietojumi Jāņa darbībā sasniedz kulmināciju. Bet tajā pašā laikā, Jānis Kristītājs atradās tikai pie žēlastības valstības durvīm, skatoties no malas, kamēr pat mazākajam Jēzus sekotājam bija iespēja atskatīties un priecāties par visu Mesijas pravietojumu piepildījumu Kristū.

Pārdomājiet Vecās Derības pravietojumus, kas norādīja uz Jēzu kā Mesiju. Kā tie var palīdzēt stiprināt jūsu ticību?

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā „Sentēvi un pravieši” izlasiet nodaļu „Mozus”.

„Uzturēdamies Ēģiptē, Ābrams atklāja, ka nav brīvs no cilvēciskajām vājībām un nepilnībām. Slēpdams patiesību, ka Sāra ir viņa sieva, Ābrams parādīja neuzticību Dieva vadībai, kā arī tās augstās ticības un drosmes trūkumu, kas tik bieži un skaisti raksturoja viņa dzīvi.” (Elena Vaita, „Sentēvi un Pravieši”, 104.lpp.)

„Mozum bija darīts zināms lielais apbalvojums un alga, kas tiks piešķirti Dieva pazemīgajiem un paklausīgajiem kalpiem, ar ko salīdzinot, pasaulīgie ieguvumi šķīta niecīgi un nebūtiski. Mozum tika piedāvāta faraona varenā pils un monarha tituls, bet viņš zināja, ka šajos pasaulīgajos galmos valda grēcīgas baudas, kas cilvēkiem liek aizmirst Dievu. Viņš spēja raudzīties pāri brīnumainajai pilij, pāri monarha kronim un saskatīt lielo godu, kas Visaugstākā svētajiem tiks piešķirts grēka neskārtā valstībā. Ticībā viņš saskatīja neap-rakstāmo kroni, ko debesu Ķēniņš piešķirs uzvarētājiem.” (Elena Vaita, „Cīņa un Drosme”, 81.lpp.).

„Mozus sejas atstarotā godība ainoja svētības, kuras ar Kristus starpniecību saņems Dieva baušļus ievērojošā tauta. Tā liecināja – jo ciešāka ir mūsu savienība ar Dievu un jo skaidrāk mēs izprotam Viņa prasības, jo pilnīgāk topam pārveidoti dievišķā līdzībā un vieglāk kļūstam par dievišķās dabas dalībniekiem.” (Elena Vaita, „Sentēvi un Pravieši”, 268.,269.lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunājiet dažus no Bibelē aprakstīto praviešu un apustuļu trūkumiem! Kādu cerību rada apziņa par šiem trūkumiem? Vienlaicīgi – kādas ir daudzos no šiem cilvēkiem saskatāmās pozitīvās īpašības? Kādu cerību un apsolījumu jūs varētu iegūt no šīs atziņas?

2. Kādi ir jūsu uzskati par t.s. mūsdienu „praviešiem”, kas izsaka dažādus pravietojumus, no kuriem daudzi tiek izziņoti masu mēdijos? Kādai jābūt jūsu attieksmei pret tiem? Kādi viņi ir kā cilvēki? Kādus pravietojumus viņi izsaka? Ko jūs varētu mācīties no pretstatiem, kas pastāv starp šādiem „praviešiem” un Bībeles praviešiem?

3. Kā jūs kā draudze varētu pildīt praviešu lomu? Kā jūs tiek ataicināti to darīt? Ko jūs varētu darīt, lai šos uzdevumus veiktu labāk?